

Міщенко М.С.

аспірант Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини,
м. Умань

ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЛЯ В СІМ'І

Актуальність дослідження визначена тим, що насильство і жорстоке поводження з дітьми в суспільстві і в сім'ї одна з гострих проблем в сучасній психології. Наслідки насильства викликають важкі психологічні травми і чинять негативний вплив на особистість дитини. Зростання числа дітей, які зазнали насильства, труднощі виявлення його причин і ознак, а також впливу наслідків насильства на розвиток особистості дитини постійно вимагають уваги дослідників.

Мета статті: вивчення впливу психологічного насилля в сім'ї.

Аналіз сучасних зарубіжних і вітчизняних робіт, присвячених проблемам насильства над дітьми, показує необхідність глибокого і систематичного вивчення цього феномена. У ряді досліджень насильство над дітьми в сім'ї розглядається як вплив комплексу факторів, що діють на загально соціальному, соціально-психологічному та індивідуальному рівнях (Т.Я. Сафонова, 2001; Є.М. Волкова, 2008; Н.О. Зінов'єва, 2003; С.В . Ардашева, 2003).

У дослідженнях зарубіжних і вітчизняних авторів насильство і жорстоке поводження з дітьми розглядається як одна з можливих причин аномального розвитку дитини і асоціального дитинства (Є.М. Kinard, 1994; D. Finkelhor, 1995; Т.І. Шульга, 2003; ЕТ Соколова, 1995, СВ. Ільїна, 1998; Н.В. Тарабрина, 2007; А.Б. Орлов, 2000 і ін.).

Психологічне насильство – поведінка батьків або осіб, що їх замінюють, учителів, вихователів та ін., яка завдає шкоди емоційному розвитку дитини та її почуттю власної гідності.

Порушення, які виникають внаслідок перенесеного насильства, зачіпають всі рівні розвитку особистості дитини, її емоційну і когнітивну сфери, а також

поведінку. У дітей, які перенесли насильство, проявляється безліч соматичних скарг, спостерігаються стійкі зміни особистості.

Пережите в дитинстві насильство призводить до наслідків і може ставати однією з причин злочинності та відтворення жорстокого поводження з дітьми в суспільстві. Діти найбільш уразлива категорія жертв насилля в сім'ї внаслідок психологічної, соціальної, особистісної незрілості та залежності від батьків та опікунів, не сформованості стратегій подолання стресу, малого життєвого досвіду, правової неосвіченості та багатьох інших причин [2; 112].

У вітчизняній психології досліджень, присвячених психологічним наслідкам різних видів насильства над дітьми в сім'ї, методам надання психологічної допомоги та розробці психокорекційних програм недостатньо. Разом з тим, надання психологічної допомоги дітям, які пережили різні види насильства, вимагає врахування особливостей дітей різного віку та підготовки кваліфікованих кадрів для роботи з ними [1; 232].

Проблема дослідження наслідків різних видів насильства над дітьми в сім'ї потребує спеціального її розгляду в психологічній науці і пов'язана з розробкою нових психолого-педагогічних технологій надання психологічної допомоги дітям різних віків з урахуванням особливостей наслідків, перенесених видів насильства.

Список використаної літератури

1. Максимова Н. Ю. Соціально-психологічні аспекти проблеми насильства [Текст] : навч.-метод. посіб. / Н.Ю. Максимова, К.Л. Мілютіна – К., 2003. – 343 с.
2. Меньшикова Е. С. Жестокое обращение с детьми и его возможные отдаленные последствия [Текст] / Е.С. Меньшикова // Психологический журнал. – 1993. –Т. 14. – № 6. – С. 110–118.